

P O S U D E K

Školitele disertační práce

Mgr. Mlada M i k u l i c o v á

Titul disertační práce: Obraz nebeského shromáždění ve Starém zákoně
a literární paralely starověkého Předního východu

Školitel: Prof. PhDr. Jaroslav Oliverius, CSc.

Mgr. Mlada Mikulicová se již během studia na KTF UK soustřeďovala na starozákonní biblistiku a jako téma diplomové práce si zvolila starozákonní epizody o povolání proroků. Také v předložené disertační práci zůstává v ohnisku jejího zájmu Starý zákon, ale její badatelský obzor se podstatně rozšířil na okolní kultury starověkého Předního východu - na náboženské a literární texty Ugaritu, Mezopotámie a Egypta. Pro zpracování tohoto náročného tématu si vytvořila solidní heuristickou základnu. Svědčí o tom neobvykle rozsáhlá, přehledně strukturovaná bibliografie /s. 212-231/ spolu s bibliografickými zkratkami na s. 5-6. Mgr. Mikulicová byla pro toto téma náležitě kvalifikována i po jazykové stránce. Kromě spolehlivé znalosti hebrejštiny, aramejštiny, řečtiny a latiny navštěvovala kursy ugaritštiny, egyptštiny a akkadštiny, takže se mohla orientovat i v textech těchto jazyků a použít jich pro své analýzy.

Práce má promyšlenou osnovu. Tvoří ji čtyři obsáhlé kapitoly. První kapitolu lze pokládat za podrobný úvod do celé další problematiky. Týká se literární kritiky starozákonních mytologických motivů a proměn jejich interpretace. Jako chronologický výchozí bod a impuls ke studiu starozákonních mytologických motivů uvádí autorka nálezy ugaritských tabulek v Ras Šamra od roku 1929 a objev ugaritského panteonu. To přineslo polyteistický pohled do starozákonních pasáží, přispělo k rozvoji biblické literární kritiky a otevřelo celý trs problémů o kanaánském náboženském substrátu a původu izraelského monoteismu a s tím související mytologickou reinterpetací Starého zákona. Tomu se věnují další části této kapitoly. Autorka dále konstatuje, že v tradiční biblické exegezi není obraz nebeského shromáždění pojat literárně kriticky, nýbrž patří k základním termínům eschatologie. Předkládá pak klíčové pojmy obrazu nebeského shromáždění ve starozákonním kánonu a v mimokanonických spisech /pseudepigrافech/ a nakonec popisuje přístup k mytologickým látkám v patristických dílech.

Druhá, faktograficky bohatá kapitola má název Mýtus a drama a pojednává o dramatických textech starověkého Předního východu a jejich svátečních rituálech. Jde o texty s mytologickými náměty určené k dramatické

pozemské inscenaci božského dění. Autorka podrobně analyzuje všechny relevantní aspekty ve světle příslušných textů i v pohledu odborné literatury.

Titulnímu tématu v užším smyslu je věnována třetí kapitola - Výjev nebeského Soudu ve starozákonních textech. Mgr. Mikulicová v ní sleduje dramatickou výstavbu a scénické ztvárnění nebeského tribunálu ve čtyřech starozákonních pasážích - a/ v prorockém výroku Michajáše ben Jimly /1.Král. 22,19-23/, b/ v Izajášově povolání /Iz 6,1-13/, c/ v proscénium o Jobovi /Job 1,6-12; 2,1-7/, d/ v soudu nad šelmou /Dan 7/. Žánrově představují tyto čtyři pasáže a/ královskou kroniku, b/ literární proscénium, c/ proscénium k dialogickému dramatu, d/ apokalyptickou politicko-náboženskou alegorii.

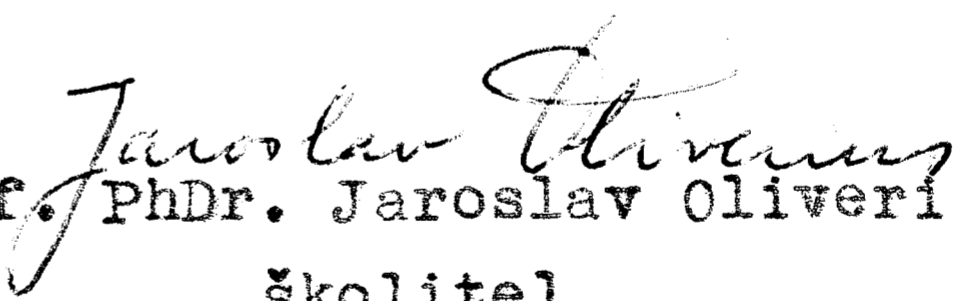
Čtvrtá, nejdelší kapitola /s. 107-207/ obsahuje minuciózní analýzu scénické podoby obrazu nebeského tribunálu a popisuje ji z hlediska aktérů dění, Božího výroku a scény. Uvádí četné paralely ze zmíněných okolních kultur a výklad zasazuje do širších souvislostí celého starozákonního textu.

Práce má bezvadnou formální úpravu. Zvláštní ocenění zaslouží poznámkový aparát, kterého autorka maximálně využívá k doplnění vlastního výkladu a v němž je mnoho odkazů na primární a sekundární literaturu.

ZÁVĚR

Mgr. Mlada Mikulicová předkládá mimořádně vyzrálou, přínosnou práci svědčící o velké badatelské pílí a erudici. Její dílo splňuje podle mého soudu všechny požadavky kladené na doktorskou disertační práci. Doporučuji proto komisi, aby ji přijala jako podklad k udělení vědecko-akademické hodnosti "philosophiae doctor" /Ph.D./.

V Praze 29. března 2007

Prof. PhDr. Jaroslav Oliverius, CSc.
školitel

Ústav Blízkého východu a Afriky FF UK